

hvorvidt afdøde i levende live har givet tilladelse til transplantation.

Med hensyn til fortolkningen af ordene »afdødes nærmeste« i *stk. 3* henvises til bemærkningerne til § 12.

Som ved obduktion er det tilstrækkeligt, at der er givet samtykke fra en af de personer, der i det konkrete tilfælde kan henregnes til afdødes nærmeste. Det må dog også her understreges, at der ikke kan antages at foreligge et samtykke til transplantation, såfremt blot en af de personer, der hører til kredsen af afdødes nærmeste, har udtalt sig mod indgrebet (eller tilbagekaldt samtykket), inden indgrebet er foretaget.

Vedrørende *stk. 4* bemærkes, at det forudsættes, at forældremyndighedens indehaver ved afgørelsen af, hvorvidt der skal gives samtykke, vil tillægge det vægt, såfremt en person på 14–17 år (mundtligt eller skriftligt) har tilkendegivet sin holdning til transplantation.

Generelt i forbindelse med afgivelse af samtykke efter denne lov bemærkes, at almindelige habilitetskrav skal være opfyldt. Det vil særlig være nærliggende at frakende et samtykke betydning, når det er afgivet af en sindssyg eller åndssvag person eller en person, der i øvrigt ikke har tilstrækkelig forståelse af betydningen af et samtykke. Endvidere kan tvang og svig udelukke samtykkets gyldighed.

Om bestemmelsen i øvrigt henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 4.

Til § 15

Stk. 1 svarer til transplantationslovens § 6. Dog er ordet »og« indsat før sætningen: »som Sundhedsstyrelsen har godkendt dertil« for at præcisere gældende praksis, hvorefter det er lægerne (afdelingens lægechef), der godkendes til at foretage transplantationer, og ikke sygehusene. Der er således alene tale om en sproglig ændring af bestemmelsen.

Efter transplantationslovens § 7 må transplantation ikke foretages af den læge, der har behandlet afdøde under hans sidste sygdom. Denne bestemmelse foreslås opretholdt i *stk. 2*. Samtidig foreslås bestemmelsen udvidet til også at gælde de læger, der har konstateret personens død.

Stk. 3 svarer med rent redaktionelle ændringer til transplantationslovens § 5, 2. pkt.

Stk. 3 må i overensstemmelse med gældende forskrifter medføre, at det er en betingelse for at udtage transplantationsmateriale fra afdøde personer i tilfælde, hvor der som udgangspunkt skal foretages retslægeligt ligsyn, at politiet forinden har erklæret sig indforstået hermed. Ved ofre for trafikulykker må transplantationsindgreb dog kunne gennemføres, hvis politiet ikke på eget initiativ har nedlagt forbud

herimod, forudsat at betingelserne i øvrigt er opfyldt herfor.

Til kapitel 5 (Andre bestemmelser)

Til § 16

Bestemmelsen er ny og vedrører andre indgreb på en afdød end obduktion og transplantation efter reglerne i kapitel 3 og 4. Reglerne gælder således for indgreb i videnskabeligt eller undervisningsmæssigt øjemed, der ikke foretages i forbindelse med obduktion. Bestemmelsen indebærer, at disse indgreb kun må foretages, såfremt afdøde efter sit fyldte 18. år skriftligt har truffet bestemmelse herom.

Efter *stk. 2* må sådanne indgreb uanset tilladelse fra afdøde ikke foretages, før uopretteligt ophør af åndedræt og hjertevirksomhed er indtrådt.

Hermed forbydes f.eks. videnskabelige forsøg på hjernedøde personer, hvis åndedrætsfunktioner holdes i gang ved hjælp af en respirator.

Til § 17

Efter bestemmelsen i *stk. 1*, der er uændret i forhold til ligsynslovens § 10, *stk. 1*, finder loven tilsvarende anvendelse på dødfødte personer. Om den hidtidige grænsedragning mellem aborter og dødfødte børn, der ikke foreslås ændret i forbindelse med fremsættelsen af dette lovforslag, udtales i ligsynsbetænkningen følgende (side 38):

»Under den gældende ligsynslov har man fastsat denne grænse til fostre, der har nået en sådan udvikling, at den 28. svangerskabsuge må antages at være passeret. Fostre, der kommer til verden forud for dette tidspunkt, anses for aborter, medens fostre, der kommer døde til verden efter det nævnte tidspunkt, anses for dødfødte børn. Kun for så vidt angår dødfødte børn har man hidtil krævet ligsyn og dødsattest. I alle tilfælde, hvor fostret har vist livstegn uden for moderens liv, selv om det ikke er levedygtigt, betragtes det - uanset om det er født før eller efter 28. svangerskabsuge - som levendefødt, således at de almindelige regler om ligsyn og dødsattest finder anvendelse, når livstegnene er ophørt.«

Stk. 2 svarer til transplantationslovens § 9.

Det bemærkes, at denne bestemmelse ikke omfatter fjernelse af hornhinder, der således skal behandles efter reglerne om obduktion eller transplantation.

Til § 18

Stk. 1 svarer med sproglige ændringer til ligsynslovens § 10, *stk. 2*.